

1.44. Szulczer-malom

Cím	Mosonmagyaróvár, Fő utca 43.
Helyrajzi szám	251
GPS koordináták	47° 52' 32" N 17° 16' 04" E
Törzsszám	3126
Nyilv. azonosító	4546
Eredeti funkció	Malom
Jelenlegi funkció	Használaton kívül
Építés ideje	1590 körül
Tervező	
Stílus	Barokk
Adatfelvétel ideje	2022. 02. 15.

1.44. Szulczer-malom

A műemlék leírása

Városi malom, egyemeletes barokk fő- és övpárkánnyal, bástyaszerű keleti véghomlokzatán toronysisak-lefedéssel. Egyszerű ablakkeretekkel, szép tömegképzéssel, a homlokzati falfülkéjében Szent Flórián szobor. A falon karéjosan süllyesztett mezőben felfestett szöveg az 1754-es átépítés emlékére ANNO/1754/EXFUNDA/MENTORE/AEDIFICATA felirattal. Az 1602-ből való térképen, mint régi malom már szerepel. A malomtól néhány méterre, a Lajta-ág korlátján áll a vízen járók, molnárok védőszentjének, Nepomuki Szent Jánosnak szépen helyreállított barokk szobra.

A műemlék története

A középkori városfal mosoni kapujánál található Alsó vagy Szulczer malom 1590 körül épült. A városi jegyzőkönyvek tanúsága szerint a gazdag német tanácsos, Hans Mühlwagner (Müllwagner) tulajdonában volt. Később Mühlwagner Fülöp vármegyei adószedő birtokolta a hozzá tartozó házzal és istállóval együtt. Uzsoki szerint 1648-ban az uradalom elvette a tulajdonostól, s özvegye csak 8 év után kapta vissza. Újabb kutatások szerint azonban a család adhatta bérbe az uradalmi malom egykori molnárának, Hans Haasnak. Az úrbéri főkönyv 1647. nov. 13-ai kivonatában azt olvashatjuk, hogy Hans Haas öröklhet a városnak mindaddig, míg konkurenciát nem jelent az uradalmi malomnak. 1672-ben Welligrand András adószedő vette meg a Mühlwagner családtól. Tőle Johann Hansen von Hochburg birtokába került 2500 forintért, majd 1696. nov. 16-án Magyaróvár város tanácsa vásárolta meg a malmot minden fölszerelésével együtt, amit bérbe adott vállalkozó kedvű molnároknak. 1754-ben az eredetileg kétjáratú malmot háromjáratúra fejlesztették. Az alulcsapott kerekű vízimalmot a Malom-ági Lajtából ásott csatorna vize hajtotta. Átépítéséhez a város adott 130 000 téglát. Belsejében az 1960-as években még egy szépen faragott tartóoszlop őrizte a régi malomberendezés emlékét. 1936-ban a malmot tatarozták, ekkor a járásbíróság sarkán lévő éles kanyar miatt az úttest szélesítése érdekében lebontották az előreugró keleti épületszárnyat, helyére egy karcsúbb toronyszerű épületrészt épített Vöcsey Ferenc. Ennek a fülkéjébe került az addig a majoroki út elején álló Szent Flórián szobor. A malom 1949-ig működött, az utolsó molnára a névadó Szulczer Károly volt. Az államosítást követő években a városi tanács a használaton kívüli épületben lakásokat alakított ki, később raktárként szolgált. 1986-ban gondatlanság miatt a belseje teljesen kiégett, ezután a Flexum Kommunális Vállalat vette át, s 1988-ra újjáépítette. Szent Flórián Szálloda és Étterem néven működött 2004-ig. 1996 óta az osztrák tulajdonosi körű Flórián Szolgáltató Kft. birtokában van.

1.44. Szulczer-malom

A műemlék állapota

Az újabb építésű - nem műemléki - toldalék épületeket nemrégiben elbontották, a malomépület mielőbbi felújítása – különösen a tető állapota, és a jelentős felvizesedések miatt – sürgős lenne. Az utcai homlokzat felújítására a tulajdonos kötelezést kapott. Ennek munkálatai 2022 februárjában megkezdődtek.

Archív fényképek

Forrásmunkák

1. Lakatos Kálmán – Kováts István: Mosonmagyaróvár városképi és műemléki vizsgálata. Bp. Városépítési Tervező Vállalat, 1954.
2. Uzsoki András: Mosonmagyaróvár. Sopron, 1958. 72-73. p.
3. Kátay Gábor: A magyaróvári „Sulzer” malom. Mosonmagyaróvár, 1989. 3 számozatlan lap. (Kézirat a Huszár Gál Városi Könyvtárban.)
4. Képek forrása: Dimény Luca, archív képek Ferencz Tibor.